

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Γ' ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Α') & ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 09/04/2017 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Του Νίκου Γ. Ξυδάκη

Όσοι μαθητές ξέμειναν ιδρωκοπάνε στις μπασκέτες και στο ποδόσφαιρο. Το ανοιξιάτικο απομεινέρο θερμαίνει τον Υμηττό, χρωματίζει την γκρίζα μητρόπολη. Το πλήθος πήςει στην άσφαλο, μερικά τετράγωνα παρακάτω - αλλά είναι παρακάτω, παρέκει, αλλού. Εδώ, βασιλεύει το φως, το φευγαλέο κελάηδημα στα πεύκα, η άνοιξη, η ώχρα που ακτινοβολεί. Είναι το σχολείο, ελεγχόμενη ζώνη, **προσομοίωση** όασης. Οι γονείς μπαινοβγαίνουν, άλλοι βιαστικοί, άλλοι σκεφτικοί, όλοι με μια αίσθηση επείγοντος, επίσημου, σοβαρού. Προσέρχονται στην, ανά τρίμηνο, τελετουργία, στον έλεγχο προόδου του μαθητή. Είναι οι μικροαστοί, η μεσαία τάξη, η ραχοκοκκαλιά: παλαιοί νοικοκυραίοι με νεωτερίζοντα ενδύματα, που πιστεύουν στην αξία των γραμμάτων, στην προκοπή διά των γραμμάτων, όπως πίστευαν πριν απ' αυτούς οι πατεράδες και οι παππούδες τους.

Μα δεν πιστεύουν με τον ίδιο τρόπο... Γιατί είναι άλλοι, **γιατί** ο κόσμος είναι άλλος, τα γράμματα σημαίνουν άλλο πράγμα σήμερα, γιατί το σχολείο είναι άλλο. Δεν έχουν αλλάξει όλα, πάντως τα «άλλα» είναι πολλά. Τόσο πολλά, που, στην υπογεννητική Ελλάδα με τα ολίγα παραχαϊδεμένα παιδιά, οι γονείς λαχανιάζουν περισσότερο κι απ' τους μαθητές, κυνηγώντας δασκάλους, φροντιστήρια, βαθμούς, τεστ, πανελλαδικές, μηχανογραφικά, πρίζοντας τους μαθητές για εορταστικά τριήμερα με αποστήθιση για το διαγώνισμα.

Η σχολική Ελλάδα τρέχει αλαφιασμένη προς κάθε κατεύθυνση, **αλλά** χωρίς προορισμό. Οι σημερινοί νοικοκυραίοι, που στραγγίζουν μισθούς και οικονομίες για δίδατρα και φροντιστήρια, για Nike, καρτοκινητά και Βίλατζ, δεν ξέρουν πού θα καταλήξουν οι κόποι, οι θυσίες, τα ξενύχτια. Δεν τολμούν να σκεφτούν πού θα βγάλουν η ζουληγμένη εφηβεία, η αποστήθιση, η **κατάληξη** στη χοάνη των «ΑΕΙ-ΤΕΙ-όλοι μπαίνουν κάπου».

Όλο και περισσότεροι υποψιάζονται ότι το σχολείο είναι γυμνό, ότι η κούρσα της παπαγαλίας και της εξεταστικοποίησης είναι νοσηρή και αδιέξοδη, ότι τα μονάκριβα ξεσκολίζουν, ¹ ημιανάπηροι θηρευτές βαθμών και πτυχίων. Όλοι βλέπουν τα πληθωρισμένα πτυχία, τους «προσοντούχους αγράμματους», τη δομική, νεανική ανεργία, την ακεφία και την ατονία. Αλλά κανείς δε διανοείται να εγκαταλείψει την κούρσα - πώς να βγει μόνος από ολόκληρη κοινωνία, ακόμη κι αν αυτή η κοινωνία νοσει;

Δε χρειάζεται, ίσως, να καταφύγω στους αμείλικτους αριθμούς - μισό εκατομμύριο «παρκαρισμένοι» στα ΑΕΙ-ΤΕΙ, 1,3 εκατομμύρια πτυχιούχοι... Δε χρειάζεται να συγκρίνουμε

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

αυτούς τους αριθμούς, με τους αριθμούς αναγνωστών εφημερίδων ή βιβλίων, με τους επισκέπτες θεάτρων, μουσείων και βιβλιοθηκών. Οι συγκρίσεις μπορεί να προκαλέσουν κατάθλιψη. Η σχολική εκπαίδευση έχει, προ πολλού, πάρει διαζύγιο από την παιδεία. Τα γράμματα, όπως τα εννοούσαν παλαιοί και νέοι νοικοκυραίοι, δεν οδηγούν κατευθείαν ούτε στη φώτιση ούτε στη μόρφωση ούτε στην κοινωνική άνοδο ούτε καν στην επαγγελματική αποκατάσταση.

Το σχολείο βρίσκεται σε κρίση και γι' αυτήν την κρίση δε φταίνε μόνο οι δάσκαλοι – που, συχνά, παλεύουν μόνοι, ενάντιοι σε ένα παράλογο, στεγνωμένο σύστημα και σε μια κοινωνία που απαιτεί, χωρίς να προσφέρει. Για το αποπροσανατολισμένο, μαζικό και στείρο σχολείο φταίνε, ασφαλώς, οι πολιτικές ηγεσίες των πολλών τελευταίων ετών, που μεταθέτουν προβλήματα, χωρίς να τολμούν αλλαγές, που συντηρούν νοσογόνες εστίες υπό το δέος του πολιτικού κόστους, που υποκινούν κάθε τόσο εθνικούς διαλόγους, χωρίς τις στοιχειώδεις προϋποθέσεις, χωρίς στρατηγική και όραμα, χωρίς αίσθηση του πραγματικού.

Φταίνε και οι γονείς, **δηλαδή** η κοινωνία, εμείς. Φταίμε που ανεχόμαστε τα τόσο κακά «δωρεάν» βιβλία, που αποδεχόμαστε την ισοπέδωση ψυχών και πνευμάτων από τις ψυχοφόρες πανελλαδικές, που ανεχόμαστε το μαζικό και υποβαθμισμένο ΑΕΙ-ΤΕΙ με το «δωρεάν σύγγραμμα» και τη συνέχιση της παπαγαλίας. Φταίμε, επειδή βολευόμαστε, βραχυπροθέσμως, υπό καθεστώς εξισωτισμού, χάνοντας την ουσιαστική δημοκρατία, που είναι η ποιοτική εκπαίδευση, με κριτήρια και επιλογές.

Φταίμε, **κυρίως**, επειδή εμείς αλλάξαμε ρυθμό ζωής, εργασιακές συνθήκες, δομή της οικογένειας, αλλά δε λέμε να αλλάξουμε αντίληψη για το σχολείο. Αδυνατούμε να δώσουμε γράμματα στο σπίτι· τα ζητάμε όλα απ' το σχολείο, το μοναχικό και μετέωρο. Φταίμε, **ακόμη**, γιατί, ενώ ο κόσμος γύρω μας αλλάζει ραγδαία, εμείς εξακολουθούμε να ωθούμε βιαίως τα παιδιά μας σε σχολεία και επαγγέλματα προμοντέρνα: «διορισμό ζητάμε, κύριε βουλευτά, όχι δουλειά...». Φταίμε. Μόνο που η διαπίστωση δεν αρκεί. Οφείλουμε απαντήσεις, στα παιδιά μας, προ πάντων.

20.03.2005, «Η Καθημερινή» (διασκευή)

1. Ξεσκολίζω: ολοκληρώνω τη φοίτησή μου στο σχολείο

ΘΕΜΑΤΑ

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις.)

Μονάδες 25

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

α. Οι σημερινοί γονείς πιστεύουν στην αξία των γραμμάτων, σε αντίθεση με τους γονείς παλαιότερων δεκαετιών.

β. Οι σημερινοί γονείς πιστεύουν στην αξία των γραμμάτων με διαφορετικό τρόπο, επειδή έχουν αλλάξει οι κοινωνικές συνθήκες.

ΤΕΛΟΣ 2ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

γ. Η σημερινή σχολική εκπαίδευση συμβάλλει στην πνευματική καλλιέργεια των νέων.

δ. Για την υποβάθμιση του ελληνικού σχολείου ευθύνονται οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς και οι πολιτικές ηγεσίες των τελευταίων ετών.

ε. Η ποιοτική εκπαίδευση οδηγεί στην ουσιαστική δημοκρατία.

Μονάδες 10

B2. α) Να εντοπίσετε τον τρόπο πειθούς που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην 5^η παράγραφο του κειμένου (2 μονάδες) («**Δε χρειάζεται, ίσως, να καταφύγω... στην επαγγελματική αποκατάσταση.**»») και να τεκμηριώσετε την επιλογή σας, καταγράφοντας τα αντίστοιχα μέσα πειθούς (3 μονάδες).

Μονάδες 5

β) Ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι παρακάτω συνδυαστικές λέξεις;

Γιατί (2^η παράγραφος)

Αλλά (3^η παράγραφος)

Δηλαδή (7^η παράγραφος)

Κυρίως (8^η παράγραφος)

Ακόμη (8^η παράγραφος)

Μονάδες 5

B3.α) Προσομοίωση, κατάληξη: Να σχηματίσετε τέσσερις νέες σύνθετες λέξεις, χρησιμοποιώντας, για καθεμιά, από ένα (διαφορετικό κάθε φορά) συνθετικό των παραπάνω λέξεων.

Μονάδες 4

β) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: προκοπή, αμείλικτους, προκαλέσουν, παλεύουν, προσφέρει, νοσογόνες.

Μονάδες 6

B4. Να αιτιολογήσετε τη λειτουργία του α' πληθυντικού, ρηματικού προσώπου στην τελευταία παράγραφο του κειμένου.

Μονάδες 5

G1. Τώρα που έφτασε η στιγμή της αποφοίτησής σας από το Λύκειο, αξιοποιώντας τις εμπειρίες της σχολικής σας ζωής, να γράψετε μια επιστολή (500 – 600 λέξεις) προς τον Υπουργό Παιδείας, στην οποία να του εκθέσετε: α) τις απόψεις σας σχετικά με τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η σύγχρονη ελληνική εκπαίδευση και β) τις προϋποθέσεις που, κατά τη γνώμη σας, απαιτούνται, ώστε αυτά να αντιμετωπισθούν προς όφελος των νέων.

Μονάδες 40

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και να μην γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει. Μολύβι επιτρέπεται, **μόνο** αν το ζητάει η εκφώνηση, και **ΜΟΝΟ** για πίνακες, διαγράμματα κλπ..
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10:30

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ